

1912
=9

سینو سالت

1399/20

اشعار مجموعہ سی

مؤلفی: عباس (صحت)

قیمتی ۲۰ قپک

شرکت براءت افواج اوک باکو

894.35-

РАЗВИТЫЙ САЗ

88

Сочинение:

АББАСЪ-САХХАТА.

Изд. Бр. ОРУДЖЕВЫХЪ.

Цѣна 20 коп.

اؤرچ اوک فرائس لرنیک ایلکیرف مطبعہ طبع اولدک

عین سالت

897.3-1
3-4/3

سنيق سازو

АРХИВ

اشعار مجموعہ سی

مؤلفی: عباس (صحت)

قیمتی   قیك

شرکتہ برادران افروختہ و باکو

#56

РАЗБИТЫЙ САЗЪ

120

Азербайджанская
Дружеская
12494

Сочинение:

Аббасъ-Саххата.

Издание Бр. Оруджевыхъ.

Цѣна   коп.

Эл.-тип. Бр. Оруджевыхъ, Баку. 1912 г. Тел. 21 12

اوقوجیلارمه :

ای محترم قارئلرم ! توپلادیغم بو اشعار ،

هپ یوره گدن چیقان بتون اختیارسز فریاددر؛

معترفم افادهجه اوندایک چوق نقصان وار ؛

دیوانه لیک آثاری در مسئول لیق دن آزاد در.

زیرا گوگلم هوسلرک پنجه سنده زبوندر .

قورتارامام نه ایتلی ؟ برچاره سز جنون در.

نهوت سویوق برآثردر، ممنون ایتمز هیچ کسی ؛

سویوقلیقدان آنجا بتم خاطریمی یاندریر .

توقونمه دن سیزیلتیلی چیقان حزین ناله سی ؛

الدن دوشمش بر «سینیق ساز» اولدیغنی آگذیریر.

دوشوندیگجه بن شعرمک سویوق لیغین گزلیجه ،

چوق آغلارام اودلی یانار. یوره ک ایله هر گیجه .

عقلم چاتماز ، ذهنم یتمز ، روحم فریاد قوپارار

وجدانمی ازرا ایکن اگ دهشتلی حقایق .

اویقو گورمش بر لالم بن، عالم اهلی بتون کار ؛

سویلمگدن بن عاجزم، دیکله مگدن خلیق (۰)

بن ساکت لیک باجارمرام یوق خارج از امکاندر

بیو ایکی سوز

شاعر لیک ادعاسینی ایتمه مگدن باشقه هله اونک مقام بلندی نی وصف و بیان ایتمگده اولان عدم اقتداریمی ده کمال عجز ایله اقرار ایدیرم .

بوراسینی شیخ نظامی حضرتلرینک : « پیش وپسی داشت صف کبریا پس شعرا آمد و پیش انبیا » بیتیندن گوزلجه آکلاماق اولار فقط

بونک ایله بیله طبیعت و صنایع ده اولان حسن و لطافتی فرق وتمیز ایتمک خاصه سنه مالکم . یعنی دیمک ایسته یورم که شاعر دگل سهم ده

بیر آ ز شاعر کیبی یم . یازیلریمک شعر اولماد یغینی درک ایدوبده کاغذ لر اوزره قارالماقدن چکنرم سده ینه اوزیم ایله باجارمایورام

اودر که مجموعه ناچیزانه مه مقدمه اولارق (اوقوجیلاریمه) سرلوحه لی بیر منظومه ایله افاده مرام ایتشم . اثرلریم سینیق یور گدن چیقان سیزیلتی -

لار اولدیغنی ایچون قرانسزلرک شاعر اعظمی (ظرف شکسته) آدلی اثرینه ، و تور کلرک بویوک شاعری توفیق فکرت بگک (رباب شکسته)

سینه تقلیدا (سینیق ساز) دییه آ دلاندیردم . مندرجاتندن بیرسوز بیر نفره بیله خوش گلرسه کندیمی بختیار سانارام .

عباس صحت

مغزنده کی جنون داغی چون بریانار وولقاندر .

(*) « من کتک خواب دیدیده وعالم تمام کر

من عاجزم ز گفتن وخلق از شنیدن اش »

شعر فارسی نبی اخطار ایدیور ع . ص

ترجمه حاله

— یاخود — هو لولو

عشق زنجیری قیریلدی یول آچک ! ای اوشاقلار! (هولولو) گلدی قاچک !!

اودساچیر آغزی وجودی آلیشیر اود دوتار کیم اونا بیردم یاناشیر

مغزی بیر صاعقه بیر وولقان در گو گلی نیران عملی خسران در

اوجوروم لر قایالار مسکنی در قانلی مدهش قویولار مأمنی در

دالدیغی فکری درین دریا لر دوشدیگی عشقی چتین سودا لر

قلبی قان حالی یامان خانه خراب گوزیاشی ایچدیگی سوباغری کباب

ساتدیغی جنسی بویوک نیت لر آلدیغی نفی فنا تهمت لر

فکری عالی بدنی خوار و ذلیل آدی صحت کن اوزی خسته علیل

قانلی ال لر له طیقانمش نفسی باغیریر چیقمايور اما که سسی

چیرپنیر بلکه قوتارسون اوزینی دیکله ینلر ایشیندرلر سوزینی

شیشه چکسه گزده دیری کن آتیمی آ تمارام بن وطن و ملتیمی

مسلکم ترجمه حاله در لطف حق غایه آ مالم در

بیان حال

اولمش ندمای مجلس شاه

شاعر لر آلوب معاش و خلعت

آلمشر اقلی بارک الله (*)

آلمازلار اونی بر آفرینه

هر کیم که اوله ادیب وشاعر

کیچمشده سخنوران آ کاه

اشعارین ایدهن زمان قرائت

یاهر سوزینه به وفق دل خواه

شمیدی دگیشوب بتون قرینه

تکفیر اولنور بو عصر حاضر

(*) بوسوزایله:

دوتا بارک الله ویک آفرین

سخای بزرکان ایران زمین

شعر فارسی سنه تلمیح ایدره.

شکایت

کیم معرفتک رواجی یوقدر

دیوانه اولوب علاجی یوقدر

بعضی سی دیر که «بابی» اولمش

افیونه اویوب شرابی اولمش

یارب! سن اوزک هدایت ایله

لطفکله بگا حمایت ایله

هر دورلو عذابه مستحکم!

عارفسک اوزک که اهل حق!

دیرسه م من اگر سخن زمانی

ایل طعنه ایله دیر فلانی

بعضی سی دیر طبیعی دربو

گاه سنی دیر که شیعی در بو

بو فرقه جاهل وعوامی

یوق صدمه یه روحمک دوامی

بر بنده عاصی یم الهی!

ایل هر نه دیسه نه غم الهی!

عالم اسلامه:

ديگله الحاننى سينيڭ سايڭ
 اودلى مضمونلارى سويوق يازيمڭ
 ملته قبا آغليان باجى در
 خسته روحڭ دواسيدر آجى در

خسته ليك اولمش اولسه روحانى

نفع قيلماز علاج جسمانى

سن، اى آفاق نوحه بار حزين!
 قوپاروب محشر فغان و اينس
 نه ايچون خسته حال ونالانسڭ
 ايكلرز بزده تا پريشانسڭ

گولمه دن سن گولرمى هيچ يوزيمز

طرب انگيز اولارمى ياسوزيمز؟

نه فقط قلب زاريمز آغلار
گونيمز شام اولوب كيچرغم ايله

روحمز هم مزارمز آغلار
ايليمز باشلانار محرم ايله

موسيقى مزده غملى غملى چالار

آغلاماق ايله گو گلنز آچيلار

داها آرتق بو ياس و كر بتده
سنى گورمك بزه حرام اولسون

ياشا مقدن بو حال ذلتده
خوشدر اولمك شرفلى نام اولسون

«اى سن، اى نجم زاهر در خواب»

اويان، آرتق يوره كده قالمادى تاب

آچيل اى شمس غم سحائبدن!
يو كسلوب دوره كماله يتيش!

قورتار اى سو گيلم مصائبدن
خوبرو ليقده اعتداله يتيش!

چيىق كه بيتسون ليال فر قتمز

گول، توكنسون دموع حسرتمز!

بهار آخشامى

ياز موسمى انديكجه سمان يره آخشام

گون نورى ويرير داغلارا بيك رنك دلارام

آهسته گوش ايلر ايكن ياتماغه آهنك

گوگ اوزره بولوطلاردا اولار سويمه لى بيك رنك

قوشلار اوفرخ بخش جيولتيله هواده

اوز لانه لرى سمتنه ايلرلر اراده

گل بركى پاريلدار گونشك ضوئنه قارشو

سس سزدرده ده برق وورار شير-شير آقان سو

آخشام كولكى قالقار اسر خيلى جه يونكل

گل عطرينى دويدوقجه اوتر شوقله بلبل

كيچمز او قدر شمس اولور غايب افقدن

آنجق قالير اولدم برايشيق رنك شفقدن

ظلمت قانادين شام چكر روى جهانه

مخمور دوشر جمله ذرات زمانه

۱۱۵۶

بو آن وبوساعت که حلول ایلدی آخشام
برصمت غریق ایچره طبیعت دوتار آرام

کلمز قولاغه هیچ شیک اولوقته صداسی
الا که آقار چایلاراک اول طاتلی نواسی
اسدیکجه نیستانه بوتون رعشه سالور باد
بیگ نغمه جانسوز ایدر اول نغمه لر ایجاد

بن بر بویله موسمده بهار آخشامی دلکیر
بر لوحه عشق ایلرایدم قلبده تصویر

کوکلمده اوزیا صنمک شوق وصالی
ایتمشدی پریشان ساچی تک فکرو خیالی

سرگرم اوتخیلده نکاریه هم آغوش
ایتمشدم اودم عالمی بالمره فراموش

ناکاه گوزل بر قوش اوچوب کلدی صدایه
گویا دیدی: صبر ایله آصحت بوبلایه!

واویلائی نفرت

تمدن اهلی اولمش علم ایله عالم ضیالتمش
پوزولمش ملت اسلامک اخلاقی فنالتمش

علوم دین و دنیا کسبنه مامور ایکن بزله

فقط بر علم دین اخذایتمگه خلق اکتفالنمش

نه غفلت؟! علم دن ایلرتبرا واعظ وقاضی

و حال آنکه قوام شرع علم اوزره بنالتمش

قاچوب علمک پریسی کشور اسلامدن غربه

او یار دلربایه اهل مغرب آشنا لشم

دولوب اهریمن جهل ایله شرقک دارالایمانی

دوتوب امراض نفسانیه خلقی مبتلا لشم

بویاندا حکم فرما دین آدی آلتندا دین سزلیک

اویاننده علم اخلاقیله بت لر اهتدا لشم

بویاننده ظلم واستبداد دینی دن معاذالله

هزاران دورلو موهومات ایله باشلار هوالنمش

اویاننده سایه حریت افکاردن باشلار

چیقوبدر اوج عرشه گون کیبی گیتی نما لشم

او کس کیم دام تزویر ایلشم اوراد واذکاری

دیهر لر متقی در ساققالی آغ در حنالتمش

باقیلماز سیرت و اخلاقه یا اطوار و رفتار

مقدس در هر اول کس کیم ردالنمش عبالنمش

ولی هر کس که تغییر لباس ایتسه همانساعت

نظرلرده اولورمنفور معیوب افتراالنمش

اگر بریرده برحق سوزدیسه قتل اولور واجب

دیرلر کافر اولمش، راه حق دن انحنالنمش

امان یارب! اوزیک رحم ایله حال اهل اسلامه

که احمد (۴) یان دیران شمع هدایت انطفالنمش

تمدن یوق، تعلم یوق، تغافل چوق، تجاهل چوق،

یوره کک لوجه سنده نقطه بیضا قارالنمش

بودرده اوز طیب حاذق گوندر علاج ایتسون

مزاج ملت اسلام صحت دن جدالنمش!

اولوشهر

بر مزارلق کیمی گلیر نظره

صارمش آفاقنی دومانلی بولوت

سقفی چو کش قدیمی آثاری

طالعندن بتون شکایت ایدر

بر نیچه روح سز قفس واردر

حشری وار شورش قیامتی یوق

طبقی بر وادی عخمو شاندر

یا که بر قطعه جسم عالمندن

کیم باقارسه هاچاق بزم شهره

حکمه فرمادر اوند اصمت و سکوت

رخنه لنمش حصار و دیواری

غملی ماضی سنی حکایت ایدر

نه گورولتی، نه کوه، نه سس واردر

دیری لیک دن اثر علامتی یوق

بسکه ویران اوچوق پریشاندر

صان یاپلمش نشانه در غمدن

کسیلوب بر یانه آتیلمشدر

قیشده هر یانده لیل، چامور، پالچیق

گیجه هر سستی قاپ قاراضلمات

قارادر خلقنک گونوزده گونی

قهر انقاض ایله سقط لیگی وار

گیتمیوب هر کسیکه قالمشدر

بی ثمر گریه لر ایله دلشاد

بی خبر علم و فن دنیا دن

قوپسه عالم ده شورش محشر

دیری درلر اگر چه صورتده

خاکینه آب غم قاتیلمشدر

یایده توزدن هواسی اولمور آچیق

نه خضر وار ولی نه آبیات

قاوشو بدر بولوتلاره توتونی

داها بدتر آدم قحط لیگی وار

درد و غم دن شاشوب بو کالمشدر

جمله ناک شغلی بوش بر استمداد

مفتخر اختلاف بی جادن

تولی تک اونلاره هیچ ایتمز اثر

تولی درلر ولی حقیقتده .

شماخی زلزله سی

کیچمشدی کیچن شب گیجه دن بر نیچه ساعت

مهتابله اولمشدی جهان غرق لطافت

قندیل درخشان قمری گو کده هویدا

بر صحنه شادی ایدوب آفاقده پیدا

دامان ظلال شب ایدوب عالمی مستور

ترک ایتمه که آمالینی عالم هامی مجبور

یر بستر راحتده جهان اویقوییه مایل

لاکن بوسکونت اوزی برطرفه شمایل
 غایتده گوزل بر گیجه غایتده فرحناک
 غایتده صفا بخش نهایتده طربناک
 بر نوم غریق ایچره جهان جمله گرفتار
 الا بوسکونتده کواکب گوزی بیدار
 اول منظره دلکشه بیگ چشمه کویا
 بر رقت ایله چرخ اوزی ایلردی تماشا

دوشدکده بنمده اونظر کاهه نکاهم
 افلا که اوجالدی اوزمان شعله آهم
 اوف! ایسته مم آرتق گوردم اول غملی مکانی
 باقدیجه یاقار شعله آهم دل و جانی
 بر نوعی اولوب زلزله دن یکسره ویران
 تاپماز کیبی آ بادلیغی صورت امکان
 داشلار قاریشوب توپراغه ایوار متلاشی
 خاک سیه اطفال ستمدیده فراشی
 هر دم گنوریر منظره سی قلبی ستوهه

برقدر چاهور سان یغیلوب دامن کوهه
 بر مسکن اوزاقدن نظره کلسه ده قابل

یاخشی نظر ایتدیکنده گوریرسک منمایل
 هر یاندا بویوک خندق وهر کوچه ده بیگ داغ
 ازبس توکولوب بربرینک اوستنه توپراق
 مردار لیق ایله هپ دولی اسواق و معابر
 یاغمورلی هوالرده دولاشماق متعذر
 هر چند یغیلمشدی یارم میلیون اعانه
 بلع ایتدی اونی برنیچه اعیان زمانه..

یادشده می در؟

ای حسن مجسم ملکم! نازلو نکارم ای ئیدولم (*) ای ایده آلم سویکای یارم
 یادگده می در ماضی بی.. اوکچمش گوزل ایام
 یاز فصلی گوزل بر گیجه نورانی بر آخشام
 آی بدرایدی اون دورت گیجه لک صاف سماده
 آفاقه فرح بخش ایدی اشراق و ضیاده
 بر پارچه بولوت هر دم ایدوب گردش شیرین
 آغوشه چکردی قمرک قرص منیرین

(*) ئیدول و «ایده آل» کلمه لری لاتینجه اولوب هر دیاده استعمالی قبول

اولدیغی ایچون عاجزده ایشلدم ع.

براحظه آيك دورى يارم ظلمت اولاردى
سوگرا چكىليردى بولوت آي برده چيقاردى
نازيله باقاردى گولهرك روى زمينه بگزردى حيا دن ياشانان تازه كلينه

ياد گدهمى در اول كيجه؟! همساغر وهمدوش
اول منظره يه قارشوچمن اوسته هم آغوش
يالگز ايكي مزيان يانه اكشمش ايدك شاد
برجنت اعلا ده غم و غصه دن آزاد
چاتمى بوداغ باش باشه سرو، كل و شمشاد
بر چتر طبيعى يد قدرت ايدوب ايجاد
آي نوري ياشيل ياپراق آراسنده فروزان
صان تعيه اولمى زمرده برليان

جان پرور ايدى چشمه صافك جريانى ذوق آور ايدى صفحه آيك لمعانى
سير ايلر ايدك اول فرح افزا چمن اوسته
آ هسته او قوردق دخى رندانه شكسته

هر چند كه يوق شيمدى اميدم او وصاله نيلوم كليرم ناله يه دوشدي كجه خياله

عكس رخك اولمش دل غم ديده ده منقوش
حاشا اوله ساك دور زمانيله فراموش
گيتدك سه ده گيتمز يور گيمدن غم عشقك

بنجه ايكي دنيا يه دگر عالم عشقك
يوقدر هوسم سرو و كل و لاله يه سن سيز
بلبل كيمي دايم گليرم ناله يه سن سز

دريا كنارى (*)

امواج گلور ساحله گويا كه او منوال
تعقيب ايدور بر برينى دسته اطفال

اولدو قده او بوشكه بي حسه مقارب

تر لبرينه بوسه ويررلر متعاقب

گورد كده نوازش يرينه بغض و كدورت

مايوس چوجقار تك ايدرلر ينه عودت

اولد مده پراكنده اولوب صفحه آبه

تدريج ايله تبديل اولور انواع حبابه

ساكن دگزك صفحه سى آينه كيبى صاف

گون نوري دوشركن گورينور باق نيجه شفاف!؟

كشتى يرينده ياريلور سينه دريا

(*) بر نثرى نظمه تحويل ايتمگه ادبياتده (عقد) ديلديگنى شاگردانه

گوسترمك ايچون بو منظومه نك مضمونى معاومات ژورنالنده برنشر دن

آ لشمدره

ماوی کاغذہ سان چکیلور برخط بیضا

ہردم بوراقور دودسیہ روی ہوا یہ

قالقدیقچہ اورار موج چیقار اوج فضایہ

گاہ دالقالانور، گاہ داغیلور، جودہ ہریان

سان توستی چیقار خولیاالی شاعر چوبوغیندان...

شیخ سعدی

سعدی! آ یا شاعر شیرین کلام!

دور اویان ای داهیة روز کار!

مضجع پاکگذر اگر دلگشا (۰)

آج گوزیگی باق وطن اولادیکہ

اولدی فراموش نصیحت لارک

حکمت اشعارگا بی اختلاف

قدر قویارکن ہامی آثارگا

هر دیلہ نقل اولدی کلامک سنک

یاتدیلر احفاد لارک خوابدہ

قدریگی بیلیدی اگر اغنیا

اسمگاییک مکتب اولوردی بنا!

بو شعر ۱۳۱۶ نجی ایلدہ شیرازدہ دنیلمشدر .

(۰) دلگشا اوباغک آدی در کہ شیخ سعدی اورادہ دفن اولمش .

(***) آبدہ مجسمہ - یاخود - استاتویا دیمگذر .

بو مکتوبہ جواب

صورمہ دخی صوردیغک احوال دن

ویرمز اونک له بیله قلبم رضا

ایستہ مرمر گورسنہم انسا نلرہ

خاطرہ ہیچ کس بنی قوی آلماسون

بن بو جهان ایچرہ وفا گورمدم

سیر وسلو کنده صفا گورمدم

عاجز یازیق بشرلرہ رحم ایتمین قضا...

سندن بنی آیرمفی ده ایتمش اقتضا

تک برسنگله حق بگا قیلمشدی مرحمت

ویرمشدی فکر حالت مزجہ موافقت

سن سیز وطنده برغریم، قان اولیر کوکل

محشر قوپورباشمده خر و شان اولور کوکل

صبر ایلمک اولارمی بو مشکل مصیبتہ!

کیم برده رویتک داها قالسون قیامتہ!؟

یاتسہم یوقومده سک، اویاق اولسہم خیالده

قارشومده، گوزده، قلبده سک جمله حالده

گوگلم یانار، سان اودباسیلوب قلب زاریمہ

ہردم ساچار اولی صو کوزدن کناریمہ

دنیا دہ حس ایلدیگم ابتلارک

الک جانگدازیدر بوتامما بلارک

آمال و آرزولریمز قالدی ناتمام

ظالم دن عادل اللہ اوزی آلسون انتقام

خواجه حافظ

حافظ ای مرشد ستوده سیر!
 اثر گذر متر جم لاریب
 بر معالی جهانی سگ حافظ!
 دوشو نیسه نه در مطا ابگی
 مستتر در حقیقت ایله مجاز
 ایک دور زمانه ایله دی غدر
 اولسه اییدی ایرانیلار عارف
 حافظ ای اوستاد شعر و هنر!
 ایشته سن سگ بوگون اسان الغیب
 بر جهان معانی سگ حافظ!
 درک ایدر اهل حق مراتبگی
 مندرج هر برنده بر اعجاز
 کیم سکا لایقنجه قویمادی قدر
 علم و فن زمانه دن واقف

قدریگی کاملا یلرلر ایدی

هیکنک بورده رکز ایدرلر ایدی

بو شعرده ینه حافظ مرحومک مقبره سنده او قونولاش بر خطابه در .

فضولینک بر غزلینی تریبع (*)

درده دوشدم اثرندن ستم هجرانک
 چاره دن اوتری دولاشدم نره سین دنیانک

دهنن دردیمه درمان دیدیلر جانانک

بیلدیلر دردیمی یوقدر دیدیلر درمانک

(*) ادیبانمزه تخمیس تدبیس و غیرلری چوق اولوبده تریبع گورمه دیکمدن بو غزلی بویله یاپدم .

عشق ایکن روز ازل خلقت عالم سببی
 واعظک خلقی نه در نهی دمام سببی

اولسه محبو بلرک عشقی جهنم سببی

حور و غلمانی قالیر کندیسنه رضوانک

ملکم! نور جمالک سر آ فاقه دولوب

آتدی بیتخانه نی چین اهلی سکا سجده قیلوب

کیچدی میخانه دن ایل مست می عشقک اولوب

نه ملک سگ که خراب ایتدک ایوین شیطانک

گور مهین لر خم ابروی هلاک طرحین

طعن ایدر سینده گوردکده خدنکک جرحین

نه ییلورلر! اوقو، مین مصحف حقک شرحین

یره گوکدن نه ایچون ایندیکنی قرانک

ویر نه قدر ایسته رایسه کثاوق جکر م یاره سینه

گیترم هر کز اطبا یانده چاره سینه

اورمزم صحت ایچون مرهم اوقک یاره سینه

ایسترم چیقما یه ذوق الم پیکانک

قویدی گو کلمده فلک ایسته دیکم هر دیکمی

شعله آهله بنده یا قارام نه فلکمی

بردزای دل گوگه قاومشدی سرشکم ملکی
 آنده هم قویمایا جقدر اولری افغانک
 دل دیوانه صحت ایده مز تاب جنون
 آنی صید ایتمه سه زلفک کیمی قلاب جنون

ایفضولی اولویرم غرقه گرداب جنون
 گور نه قهرین چکیرم دونه دونه دنیانک!...

اکرم بک حضر تلوینه نظیره

وقتا که کیچر بولیل ظلمت
 علم ایله ضیا لانار بو ملت
 صورت هامی روح اولار معانی
 ای درک ایدن اول گوزل زمانی!
 اشراق ایدر اختر حقیقت
 قالقار بو تعصب و جهالت
 عالم هامی عشق اولار محبت
 قیلام سنکا ایشته بر وصیت
 یاد ایت بنی غایانه یاد ایت

وقتا که گلر اوشانلی ایام
 هر یرده اولار گروه اسلام
 بر فجر حیات بیس عرفان
 بر چهره خنده ریز عرفان
 اولماز گونه ابر تبره حایل
 قانسون تکا مل ایله کا مل
 صاچدیقجه جهانه اور حکمت
 ویردیکجه جها نیانه نزهت
 یاد ایت بنی عارفانه یاد ایت

وقتا که قاچار سحاب اوهام
 بر طائلی افق اولار نمایان

خور شید حق ایلر عرض اندام
 باقدیقجه جوانب ونوا حی
 روشن اولار اعتیلا صباحی
 یاد ایت منی صادقانه یاد ایت

وقتا اولار اتحساد آ را
 اسلام اولار علم و فنه دارا
 بر لحظه بنی تخطر ایله
 بد بخت لیکم تصور ایله
 قیلقار بو تعاند و تخلف
 ماضی سنه ایله یر تاسف
 اولدیقجه قدم کذار عزت
 کیم اولدم اوره کده قالدی حسرت
 یاد ایت بنی دوستانه یاد ایت

وقتا که یتیر زمان حاضر
 تو پراقده یاتار بو غملی شاعر
 باطنده اولار او حاله ناظر
 باق ماتنه ایله سن تفاخر
 کل تک آچیلار دوتوق یوره کبر
 قبرنده چیقار سولوق چیچکر
 حسرتله بو دا غدار فرقت
 اما که به خیاطر اخوت
 یاد ایت بنی عاشقانه یاد ایت

نطق منظوم

قارداش گوزک آچ برجه اویان گورنه زماندر!
 دنیا یوزی علمیه بو گون رشک جناندر!

آفاقى ايشيقلاتمى ايگر منجى قرينه
مغر بيلرك يريوزينه حكسى رواندر

بسدري بو قدر غفلت ايله ياتدك عزيزم!

اللهى سوورسك بر آييل، ياتما، اويان، دور!

دقتله اوز احوالكا بر دم نظر ايله

بالله بو قدر غفلتك انجامى يامان در

دين گيتدى، وطن گيتدى؛ ديانت اونودولدى

اسلامدن آنجاق قورى آد ورد زباندري

اسلامه ياراشماز بو قدر عجز و رذالت

ييجا يره اسلام آديكى قويمه يالاندر

اسلام اولانك علم كمالى گر ك اولسون

(اسلافمرك شهرتى مشهور جهان در)

تورك اوغلى، مسلمان بالاسى جاهل اولارمى؟

بالله بيله عيبى داشيماق خيلى گراندر!

علم ايله شجا عتله گر كدر ياشايلاق بز

(فطرت دگيشور صانمه بوقازينه اوقازدر)

قران بيوروبدر بزه عالم گر ك اولماق

ظن ائتمه كه شاعر سوزى در بلكه يالاندر

قانون حياتدر : ياشاماز جاهل اولان قوم

سعى ايله، اوقو، غيرت ايله قارداش اماندر!

توحيد

بو نه بى انتها فضاي وسيع،

نه يه قرص قمر در خشاندر!

بو نه بى حد كو اكب دوار!

نه يه دورماز بولار سياحت ايدر!

نوردن ذره دوغدى نردن نور!

اولور البته عاقبت حيران

كيدر آگاد اولان حقيقتدن؟!

ظاهر ايكن اولوب ولى مستور

تبيت سبحان ربى الاعلى

ماعر فناك حيق معرفتكم

بو كا هر ذره فاش برهاندر

انت الله واحد القهار

گوريريك ليك شان و قدرتكى!

بو نه حيرت فزا سماى رفيع،

نه يه خورشيد آتش افشاندر،

بو نه بيعد ثوابت و سيار،

كيم بو تعدادى بى نهايت ايدر،

بو نه عبرت نما بروز و ظهور

فكر قيلد يقجه هر قدر انسان

عاجزم درك سر خلقتدن

نه خفادر؛ خفاسى عين ظهور

نه تحير فزا ظهور و خفا

عجز اولوا صفون عن صفتك

وارلينك گون كيمي نمايان در

لمن الملك امرين ايت اظهار

گرچه درك ايتمريك حقيقتكى

ناصح

ناصح، اى كوهر درباى كمال!

صابرى بنده نى ياد ائتمشد گز

ناصح، اى نسخه كبراي كمال!

لطف ايله بزلىرى شاد ائتمشد گز

اولدی مکتوب شریفک واصل
 او قودق جمله نصیحتلر یگی
 بیوریرسکیز که « او یوب دنیا به
 بیوریرسکیز که « او یوب دنیا به
 شاعر اولمقده ایکن سزاره نام
 شاعر آزاده گرک آزاده
 یازه وصف رخ یار و خط و خال
 سزلر آزاده ایکن اولدگن اسیر
 اهل حال ایکن اولوب مایل قال
 دوغریدر سوزلرگیز جان ناصح!
 التفات ایله سه گز ای عالیجناب!
 بوزمان سیز بو یوران کهنه اصول
 چونکه شمعی دگیشوب وضع جهان
 وارسه تعلیمه بزیم رغبتیمز
 بز پوله، دولته مایل د گلز
 فکر مز تربیه ملت در
 سز بلدسکیز که بزم شهر مزه
 ملتک بش سنه بوندان اقدام
 یا ز ا بیلمز دی لد نیاتین

دست شکرانه مزه الحاصل
 او گوزل طاتلی مذمتلر یگی
 شعری الده ایله گز سرمایه
 شعری الده ایله دیگیز سرمایه
 کسب ایچون مکتبه ایتدگیز اقدام
 لا ابالی دولانا دنیا ده
 او قویانلار اولاتا کیم خوشحال
 شعرا رسمنی ایتدگیز تفسیر
 اولمیسکیز همدم جمع اطفال.
 ای هنر مند سخندان ناصح!
 ویردرم بنده جبارتله جواب:
 عیب در عیب د گلدر مقبول
 باشقه در باشقه تقاضای زمان
 یله سکیز کسب د گل نیتمز
 رسم دیرینه ده قایل د گلز
 قصد مز ملته بر خدمت در
 بوده معلوم در البته سزه
 یوز نفر دن بری دو تمازدی قلم
 دهر دن دوید یعنی حسیاتین

کیم که یاز سیدی بش اون سطر سوزی
 یازدیغین تا او قویوب آندیرسون
 لیک برباق که بو گون شیر و اندد
 هر بری شرح ایدر اوز افکارین
 مقتدر در لر او نو عیکه تمام
 اویله کامل لری وار بر پایه
 بو بزم غیر تمزدن در ثوت!
 برده هر گاه که سزه گلسه بعید
 هم او بابتده ده بز معذورق
 نا روا عادت اولوب بوندان ازل
 نه قدر اولسه ده شیرین مضمون
 عام اخلاقی که حایز اولاماز
 بو سوز مدن اود گل قصد و مراد
 حاشالله توقو نام اسلافه
 او ایش خواهشی اول آوانک
 چون بودر لازمه استبداد
 مستبدلر یا شامق چون راحت
 بخش ایدوب شاعره انعام و صلوات

گرک آردینجه گیدیدی هم اوزی
 مطلبین باشقه سینه قاندرسون
 گور نیجه اهل قلم وار آنده
 نشر ایدر عالم ارا آثارین
 بگنور یازدیغنی خاص و عوام
 یار اشیر غبطه ایده همسایه
 بو بزم همتمز دندر ثوت!
 بزم اشعار ده کی سبک جدید
 چونکه بز تریه یه مأمورق
 شعرا جمله سی یاز مشده غزل
 نه قدر اولسه ده اعجاز نمون
 بزجه هیچ وجهله جایز اولاماز!
 که حقارتله ایده م ماضینی یاد
 گر توقونسه م توقونار انصافه
 شاعر آینه سیدر دورا نک
 عشرته، غفلته اویسون افراد
 شاعری الده ایدوبلر آت
 راحتیمش بوده امرار حیات

گیجه لر مست گونوز دردخمار
مدح و توصیف و قصاید یازمش
نظم ایدوب لهو و لعب، هزلیات
خلقی افسانه یه اشغال ایتیش
هاردا بر داهی اولوبسه پیدا
خاتک ایقاظنه دایر بر اثر
سوگرا تکفیر ایلش عالم لر،
بو سبیدن نیچه یوز ملیون قوم
قالمشیق چوق گیری هر ملتدن
دیهریک: (قونشویه ایتدی کده نگاه)
دگل اسلامه موافق بو کلام
نه که اولسون بوسیاق خوار و ذلیل
هر مسلمان گوره بو حالی مدام
بورجمز ایمدی نه در ایله بیان
یا زالم می ینه ده رندانه
یوق! گرک بز گیجه گوندوز چالیشاق
«خفته را خفته کی کند بیدار.»

(۰) یاتمش یاتمش ایدرمی بیدار؟
غزلیات و فراید یازمش
دور او اخلاقی پوزان هجویات
بر بویوک ملتی اغفال ایتمش
مستبده ایدره رک استغنا
یازمش ایسه، قازانوب نفرت لر
اولدیروب حبس ایلش حاکم لر!
اولمشیق جهل ایله مستغرق نوم
بیخبر علم ایله هم صنعتدن
بزی حاشا بیله ایستر الله!
بوریلش: «اوجالانسون اسلام!» (۰۰)
جاهل و عاجز و محتاج و سفیل
او گالاقیدلیک اولمازمی حرام؟
ایتمیک می ینه یوقسه هیجان؟
دورالم می بو غمه بیگانه؟
دورلودور لوزحماته آلیشاق!
مصراع حقیقت یاننه اشاره در.

(۰۰) «الاسلام یعلو ولا یعلی علیه» حدیث مبارکته اخطار اولنور.

قورقمیاق رنج و عقوبت لردن...
قورتاراق بلکه بوذلتلردن.....

هست یا خود سوخوش

اووف!... شومستک نه فلاکتلی یامان حالتی وار!
نه کریه منظری، بد صورتی، پیس عادتی وار!

یقیلوب پا ایغنه، دوتمش کیبی سرسم بوقوسی
نه عفونتلی چیقیر آغز ینک، ایتمش قوقوسی!

دوشدیگی یرده قوسو بدر، بولاشوب اوستی-باشی
جلب ایدر نفرتی اطرافنه موخش باقیشی

پالتاری وارسه گرودر یاسویوب آج او طیلار
پاپاغی، چکمه سی یوق؛ کیرلی جریق کوملگی وار

گیتمک ایستر دورا بیلمز یقیلار، گاه قاتقار،
گاه گولر، گاهی تهورله سوگر، سارساقلار

اسهرک میل ایلیور گاهی ساغه، گاهی سواه
ایکی آتدیم گیده بیلمز یقیلار برده یواه

باشی سینمش، یوزی شیشمش، یقیلوب دوورماقدان
تریت سز پیس اوشاقلار داش آتوب وورماقدان

اور تیلو بدر گوزینک اوستی، شیشو بدر، قارالوب،
ایچگی یاقمش بتون اعصابنی، رنگی سارالوب،
عمری سرخو شلق ایله باده گیدوب لذت سز
آج، سفیل، مفلس و بیچاره یاشار عزت سز!...

مورثیه (*)

گیتدک نیه گلمدک جیبیم!
آتدک وطنی نیچون غریبیم؛
آخ بیلمه یورم نه نوعی قیمش
انسانلر امان نه ظالم ایمش!
اوچدک ملکیم! نیچون بوق اولدک؟
رعنا چچکم! نه تیزجه سولدک؟
یا هو! اوزون عمری یازد گلمی؟

لا یقلى جه شرح ایده بیلیدم
بلکه گوزیمک یاشین سیلیدیم
زیرا سنی برده گورمرم بن
دایم قیلارم اولونجه شیدون
شیروانده بن آغلارام هر آنده
طاك ییلدیزی تیز باتار چیقانده

درد دلمی نولیدی بر دم
اولسیدی غبار خاطر مکم
اما نه ایدیم بو ممکن اولماز
قان آغلاسه گوز گوکل یورولماز
تا سن باکو قوملرنده یاتدک
صبح ایلدیزم آخ نه تیزجه باتدک!

بردم یاشایش چوق آزد گلمی؟

(۰) بو مرثیه: سونکی لر آغزیندن قورتا روبده بر مسلمان ایوینه
صیغناز کن طاش یوره کلی ایو صاحبنک قورشونیه نابهنگام ترک حیات
ایدهن یولداشم ایچون گوز یاشم در.

صابر

صابر! ای آلام خلقه ترجمان
ای قوجه بر قومه آغلار کن گولن
گولمگکده قانلی قانلی گریه لر
غم سنه اول قدر تاثیر ایلمش
بر آجی گولمک اولوب اوندان عیان
شعرده طرح نو ایجاد ایلدک
اقتدار شاعرانه ک فاش در
ایتمرم غایب سوادنامه کی
خاطر م شعر گله شیرین کام در
طرز اسلوب بیانک ساده در
خاص در بو شیوه روشن سکا
ای هر آنده کاسه کاسه زهر اودان!
نالیه سیله خلقی داغلار کن گولن!
هر مسلمان گوگلنی محزون ایلر
گریه کی حزنک گلوگیر ایلمش
کثرت آلامگی ایلر بیان
غوغولی، هوغولری (۰) یاد ایلدک
سن گوش سن، حاسدک خفاش در
روح بخش آثار نوک خامه کی
لایق تقدیر خاص و عام در
جذب قلب ایتمگیگه آماده در
مرحبالر صابرم! احسن سکا

ای مجسم دوقو، ای علوی بشر،
طمن وامن ایلسه هر نادان سکا
غم یمه تخفیف ویر آلامکا
ای چامورلق ایچره دوشمش صاف زرا!
یا مساعد اولماسه دوران سکا
آزچکره یکل یاپارلار نامکا!..

بر مکتوبه جواب

مسلكك، حكمتك قواعدينه
نامه كك اصلنه، زوايدينه
اعتراف ايلرم كه فكر گجه
اولمه غافل و ليك سن بونجه
كايناتك رموز خلقتنه
خالق عالمك هويته
ای برادر! بتون منافى در
سوزلم بر جواب شافى در
عد اولور سك ذوات نادر دن
بر مقدس وجود قادر دن
كيمسه واقف دگل بو ظاهر در
اوز وجودك دليل با هر در!

مسلمان عرفالری

یری دوشسه اگر مسلمان در
اونه بوندان دوزی، نه اوندان در
گینور آن غیراندگزییر ^{آلا شیق}
à la chigue engrand

روس فرنك لهجه سی دیور bon (بون) در

تورک دیلین سومویور mbovauton (مووه تون) در

نه «حقیقت» نه ده «گونش» او قویور
او یا (مورنغ) یا (دیبا) Debas او قویور

دانشور یا فرنگی یا روسی

(میتروپول) دریری یا (سان سوسی) Sausauci

یوقودان دورماغی ساعت برده چای ایچیر اوردایا تدیفی یرده

ساعت اوچده دوریر یدور (دینه) Diner

ساعت التی اولار یر دژورنه Dejeuner

پرو فیسور اولوب بزم موسیو
کو تیریر (فیلیه تون) دان عنوانی
مطلبی باشلیور او (هومیر) دن
بدو دکل (قانت) (مارقس) یا (بو آلو)
آدلارین او گره نوب بو اشخاصك
تكجه او عارف، عاقل انسان در
بر عقلی اودر قالان دلی در
دولانیر ریستورانلری سر خوش
ملتك بو ینینه قویور منت
اونك احمق لیغی محقق در
او گرنوب (بونژور) ایله بر (ادیو)
داغدییر صحبت ایله دنیا نی
دانشیر (گه ته) دن یا (شیلار) دن
ولی خوش کلمیور اونا (هوغو)
باشین آلداتماغه عوام ناسك
باشقه لر جمله وحشی حیوان در
عجبا! حال بو که او جذولی در
جیبی بوش اولسه سهل در یرشی بوش
اومیر ایتسون هامی اونا حرمت
اوکا حرمت ایدنده احمق در!

مسلمانك توپور جکی

دوتالم چوق عقلی تاجر سك
اقتدارك، مالك، پولك چوقدر
ایش آپارمقده خیلی ماهر سك
خلقه اوندان ولی كومك یوقدر

صندوقكده واریسه میلیا نلار نفع گور میر اگر مسلما نلار

تف سنك ملك و مال ودواتكا

هم سكا هم ده شان شو كتكا

پهلوا نلقده گر مسلم ایسه ك فرض ایدهك زال یا که درستم ایسه سنك

ایتمسك شانلی شانلی فتح و ظفر تا پمسك عالم ایچره شهرت لر

خنجرك قور قو دیرسه دنیا نی ملتك اولما سه نكهبانی

تف سكا هم سنك رشادتكا

هم ده شمشیركا، شجاعتكا

گر آ دك بر ادیب دانا در قلمك معجز مسیحا در

نظم و تالیف ده هنرور سنك یا که بر شاعر سخنور سنك

سكا ما فوقدن گلیر الهام نفع گور میر سه فرقه اسلام

تف سكا هم سنك کتابتكا

هم ده تقریر کا، فصاحتكا

یوق ایسه سكا مسها رتده مخترع سكا فنون و صنعتده

ایشلمکدن قولك یورولماز ایسه ولی اسلامه نفع اولماز ایسه

کندی نفسك چون ایشلیورسك اگر ویر میور سنك عمومه فایده لر

تف سكا هم سنك مهارتكا

اختراع ایتدیكك صناعتكا

سن که دار الفنون قوتارمش سنك، علم ده انتها یه وار مش سنك،

اسم و رسمك جهانی دوتمش در اما اسلامکی او نوتمش در

سكا محتاج در مسلما نك راضی اولمیر ولی جیشدا نك

تف سنك علم و فن و حکمتكا

هم سكا هم ده اول فضیلتكا

یای گیجه سی

آخشام اولدی، گون باتدی، شاملار یاندى

تا سحر دن آخشامه جن دورما دان

گون آلتندا تر تو که رك چالیشان

اکین چى لر، ییچینچی لر اوزاندى.

یورغون، آرغین هره بیر یاندا یاتیر.

هر شى ساکت هریر سس سیز، سمیر سیز

آنجاق هونى، ملچکلرک ویز ویزى

بو سکو تی پوزیر .. اکین چى قیزی

اویقودا بور کسی دن، ملچک دن گیر سیز

قول لارینى بویان او یانا آتیر .

وار بو کند ده ینه اویله یوقسول لار

نه چوتی وار، نه کوتانی، نه که لی

ئولمك ايستەر يتشمه يور اجلى
الله پايى ديلەر، آغلار، سوققولار،

آخشاماجن خرمن لرى دولاشير

اي انسانلار! فرض دگلمى بزلرە

رحم ايلمك، ال دوتماق عاجزلرە

اونلار كذا وار ييز كىيى يوره گى

بىر آرزوسى، بىر عشقى، بىر دىلگى

اونلار سىزدن داھا آرتق چالاشير،

ياشاماق چون هر زحمتە آليشير!

ياى سحرى

اكين چى لى ياي گىجە سىدى كندە يورغون آرغىن يىگى چىمىرايتمەشدى
آرواد، اوشاق خرمن لردە، حياطدە ايشدن قورتارمش، اويقويه گىتمەشدى،

بىردن خوروزلار هين لردە بانلادى،

قارى نەنە صبح اولدىغىن آگلادى.

سس ايله دى اوياندى اوغلى، ارى اسنە يە رك قالقدى ياتاقدن بولار؛
چاغىر دىلار نو كرلىرى رنجبرى اوياندىلار سسە قوهوم قونشولار؛

اذان سسى گلير منارە لردن،

چىقىر چوله خلائق دارە لردن.

پويوك كىچىك، رعيت، خانم آغما، ياپىشدىلار هر برى بر پيشە يە

كلين گىدىر اينك لىرى ساغماغما، اودون كتورمگە نو كر ميشە يە؛

بىرى گىدوب علف تو كىر كەل لردە،

بىرى باقىر خرمن دە كى وهل لردە؛

گونش چىقىر، داغدن اوچىر دومانلار، هوسلە ايستى نك توزك ايچندە

چالاشيرلار بو بىر يىغىن انسانلار خرمن لردە، تارلا لاردا، پىچىندە؛

بو زحمت لى شرح اولونماز اوزون در،

انسائيت هپ بونلار امدىون در.

اگىنچى نغمە سى

دارى، كنجە، آرپا، بوغدا ا كە سە م، ايلك اوچ فصلندە زحمت چكە سە م،

آج قالمازمى گوزل، معصوم اوشاقلار؟

من سىز كتان كندىر ويرمز زمى لرد، چادرسىز، يلكان سىز قالار كمى لرد،

نازك دون سىز يابدا اوشاقلار آغلار.

سووارماسام يانار اوتلار، چچك لرد، آج قالاندا سوت ويرمە سە اينك لرد،

نەدن اولار شور، پندىر، ياغ، قىماقلار؟

اوت بىچمە سە م قىر يىلمازمى قويونلار؟ هاردان اولار حاصل اووقتە يونلار،

قىشدا نەدن اولار كورك لرد، پاپاقلار؟

اگىنچى هر كسدن آرتىق چالاشار، اونك امكىلە انسانلار ياشار،

غذا ويرىر مخلوقاتە توپراقلار!

توقى و طبيعتك قانونى

باى فصلى ايدى، بىر گون آخسام چاغندا، گزىشىردم قىز قاعه سى داغندا ؛
 بىر بىر باقىردم اول كهنه آثاره، ويران اولمش سوره، برجه، حصاره،
 غريب غريب مبهم مبهم خيال لار، گلىردى فكريه دورلوسوال لار،
 دىيوردم كه: دنيا بىر شخصه بگزر، دوغار، تورر، نموآيدر، يو كسله ر،
 انسان كىسى هر دوره بىر آياشار، سوگراياواش ياواش اختيارلاشار؛
 ئوله ر، قالار بىر ايكى ويرانه سى.. اوده اولار بايقوش لار ياك لانه سى!
 بىر معين قانون اوزره در حيات؛ بىر دوغوش، بىر تكامل، بىر انحطاط.
 بيله قويولمش عالمك بناسى، دگىشمك در ترقى نك اساسى،
 دگىشمك اولماسا ترقى اولماز؛ طبيعتك بو قانونى پوزولماز،
 دگىشمك له امكان اولور تكامل، انسان دوغار، تورر، ايدر تناسل
 طبيعتدن كرك آلىسون عبرت تجددله اولور بقاى ملت،
 دنيا نك اولىدن تا بو حاله عالم ده اولمش بيك ييك استحاله،
 هانى اسكى روما، اسكى يونانلار؛ هانى اسكى ترقى لر، عمرانلار؟
 بيك ييك بيله سايسيز بنالرقميش، سوگرايكى بىر مدنيت چىقميش
 هانى اسكى آثورى لار، كسرى لر؟ هانى اسكى كلدانى لر، مصرى لر؟
 جمله سىنى محو ايلمش زمانه، هر بىرىندن قويمش جزئى نشانه.
 بو اوندان در وقته گوره تكامل ائتمه ديلر، گوسترديلر تكاهل .

بو اوندان در زمانه يه موافق دگىشمىوب چىقار ديلار عوايق.
 بوش اعتقادلارا مغرور اولديلار، پوچ اولماغا آخىر مجبور اولديلار.
 هانى شىى در دگىشمه ين دنيا ده؟ گوگرتى ده، حيوانات ده، هواده.
 نيچون دگىشمه سون فكري انسانك؟ تقاضاسى دكلمى بو؛ دنيا نك؟
 تاريخ بيزه گوستر ميرمى بو حالى؟! جاھل قومك محقق در زوالى!

* فريدون بك كو چر لىنسكى جنا بلر بيزه *

- يازامام -

« يازميسان تازه نه شيلر؟ » ديه سوردك بن دن
 رو حيمك تارينه مضراب زن اولدك قرداش!
 صابر ايله بيله مکتوبى چوق آلىدق سندن،
 هر نه يازدوقسه اونا بانى سن اولدك قرداش!
 بىر زمان ناصح و طراح ايله صابر بنده ،
 ياشيورديق هامومن غفلت ايله فر خنده ؛
 بىر يىمز مرثيه گولىقده بويوك شاعر ايدى ،
 بىر يىمز ساغره ماييل ، بىر يىمز جانانانہ ؛
 بىر يىمز هجوده يغما كىسى چوق ماھر ايدى ،
 لا ابالى كىچينيردى گو نومز رندانہ
 او پريشان يوقودن سن بىزى بيدار ايتدك!

دوغری، دوز یولدا چالیشماقلیغہ وادار ایتدک!

لیک چوق کیچمه دی دوران بیزه بیداد ایتدی:

آخ! او جمعیتمز تیزجه پریشان اولدی!

موت طراح او صفا بزمینی برباد ایتدی.

صابر تولدی دیمیرم شعر ایوی ویران اولدی . . .

یا زماغا مانع اولیر تفرقه دوشد یگلیزیمز؛

(آغلارام یادیمه دوشد گجه گولوشد گلیزیمز)

یا زمام بندن اولوبدر داها بیزار قلم،

بن تفکرده، اوساکت لیگه مجبور اولمش؛

یا زمام؛ بوغمادا در روحی بحران الم،

خالجانلاراه گوگل چارپمادا رنجور اولمش .

بوش کاغذلاردا قلم جیزسادا گوز یاشاریمی،

قیمارام هیبچ اونودام سوگیلی یولداشاریمی!

آه او گوزلر که نکاهیده دل و دیده لرم

آچیلوردی. داها بیرده بنی شاد ایتیمه جک؛

اودوداقلار که گولومسنمگی ایله کدرم

قاچیلوردی. بنی (صحت) دیه یاد ایتیمه جک

آه او گوز لر یومولوب توزلار ایله دولمشدر،

او دوداقلار بوروشوب غنچه کییی سولمشدر . .

ایشته بوندان آجی، بوندان ازیجی غم که بشر

آغلاماقدان داینه دردینه تاپماز چاره؛

زده لندیگجه، زهرلندیگجه بیرده سرور

که سورونسون ینه چوق عمر ایلسون بیچاره!

اوشاجیق لار کییی بازیچه لره آلداناراق

متسلی اولار؛ ایستر داها آرتیق یاشاماق! ..

بیر آز اول ساغا، سولا اوچا - اوچا فیر لانان،

پارچا - پارچا قارلار ایمدی یاواش - یاواش دوشیور.

بوروق - بوروق باجالاردان چیقیر توستی، آغ دومان،

کوچه لرده ایت سویوقدان زینکیلده یور؛ اوشیور.

هردم کولک قالقیر قاری بردن قاپوب ساووریر،

گلوب گیده ن انسانلاریک یوز گوزینی قاووریر .

داغی داشی قار بوسبوتون آغ کفنه بورومش؛

پنجره نك شیشه لری بوز باغلا یوب دونمشدر .

دگیرمانیک، بولاقلاریک سویی دونمش قورومش،

سرچه، دولاشیم آختاریر قارا اوستنه قونمشدر .

دولت لیلر ایستی ایوده راحت ییوب یاتیرلار ،
 اون آلماغا آج یانیق لار پالاس پالتار ساتیرلار .
 الله پایبی دیله یینی آجیقلا نوب سو گورلر ،
 (الله ویرسون گیت کسب ایله) دیوب هر کس ردایدیر ؛
 « آجم دونوب ئولمکده یم » دیسه قاووب دوگیرلر ،
 بیردین یوق فعله لیکده بونلار گیتیمیر ، کیم گیدیر ؟
 بو یازیقلار دگلمی در فابریق لاردا چالیشان ؛
 اغم لرده کو لوک چا لان ، زحمتره آلیشان !

احمدشک غیوتی

فابریق لاری، انسانلاری، داش توپراغی قاپ فارا
 (چورنی غورود) آدلی شهرک فابریقنده چالیشان ؛
 گورولتی یه عادت ایتمش؛ پارتیلتی یه آلیشان ،
 چوققدان واردی احمد آدلی بیر ایرانلی بیچاره .
 غربت ایچره فعله لیک له ساقلار ایدی اوز باشین ،
 هم وطنده دول آناسین، یتیم باجی قارداشین .
 قابارلادوب شیشیر تمشدی الیرینی چیککینی .
 آغیر، بویوک ماشین لارک زنجیر لری زحمتی ؛

چالیشدیقجه اکسیلمزدی هر گز اونک غیوتی ،
 چوق سهوردی و طننی، ملتتی، دیننی .
 بیر گوز سحر احمد گوردی الده غزیت ساتانلار ،
 باغیریرلار: « آ لکز، باقکز ! کیم ایرانده یانغین وار! »
 غزیتنه نی آ لان کیبی رنک و رویی سارالیدی .
 گوردی یینه یازیلمشدر : « ایران اولمش ویرانه » ؛
 شاه مخلوع اودیسسادن قایتمشدر ایرانه ؛
 فکره گیتدی غصه سندن گوک باشینا دارالیدی .
 بیردن بیره سو گرا قالقوب دیدی : (منده گیدرم
 و طنمی خائن لردن مدافعه ایده رم .)
 اوگون چیقان پاراخودله گلوب چاتدی وطنه ،
 قیش موسمی غایت سویوق یاغمورلی بیر هواده .
 گوردی آنجاق آرواد اوشاق قالمش کندده، اوباده
 کیشیلرین شاه قیردیرمش قان ایچن شاهسونه .
 خانلار، بک لر تالان ایتمش رعیتک یوردینی .
 ایلیور لر محافظه خائن ایران قوردینی .
 هریر ویران، سس سیز سانکه ماتم چو کمش چول لره...
 وطنی بویله گورجک غیرتندن آغلادی :

اوغورینده ئولمك ایچون ییلین محکم باغلادی ؛
 پایاده دوشدی یولا گیتسون چاتسون لشکره .
 طاقت کسن قارلی کولک گرچه دوام ایدیردی،
 جسارت لی احمد لاکن غیرت ایله گیدیردی .
 بیر نیچه گون یول گیدندن سوگرا بیردن ایشیتدی ،
 بیاباندا گلیسر شیپور سسی وطن نغمه سسی ؛
 باقدی گوردی یوریش ایدیر فدایی لر دسته سی ،
 آل بایراغک تموجین گورجک سهویندی گیتدی .
 یاووقلاشوب سلام ویردی تفنک آلدی یاناشدی،
 یورولمه دن اونلار ایله بیرچوق قارلی داغ آشدی .
 کیچدیکاری تارلا لاری تا نیردی ، ییلیردی .
 بیرده دونوب باقار ایکن اوز کندلری گوروندی ؛
 اندامنه رعشه دوشدی قلبی گوپ گوپ دو گوندی ،
 گوزیاشینی اتکیله گیزلین گیزلین سیلیردی . . . . .
 چوق ایسته دی گیدوب گورسون آناسینی حقلاسون
 قورخدی بلکه گیتمگینه مانع اولوب ساقلاسون .
 گیدیردی سه احمد لاکن خیلی پریشان ایدی ،
 بو ائنده شیپور سسین دو یوب کئددن یوگوردی .

یول طرفه بیر چوق اوشاق ؛ احمد باقاندا گوردی
 اوز قارداشین اوشاقلارک آراسیندا تانیدی .
 یاوو قلاشوب قارداشیله قوجاقلاشدی او یوشدی ،
 « آنامیزا سلام ایله » دیوب اوردان اوتوشدی .
 کنج عسگرک گوکللی بیر آزراحت اولدی . فرداسی
 فیروز کوهک جوارینه گیدوب یتشدی اوردو ؛
 شاه پرست لر یفرم خانله اولمشدیلار روبرو ،
 او گون سچردن باشلانندی یایلیم آتش دعواسی .
 یاغمور کییی یاغان گولله طوفانک او گنده ،
 یاپراق کییی دوشن وطن قوربانلارین گوره نده ؛
 قورقدی احمد رنگی قاچدی تیر-تیر اسدی الری .
 بیر آ ز سوگرا هر طرفدن ویریلدی کده قوماندا ،
 اسلان کییی بیردن بیره جرئت لندی او آندا ؛
 میت لرک آ راسندان آ دیم لادی ایره لی ؛
 او بیر آ ووج عسگر او گون آلتی ساعت آتشدی ،
 بیرده گولله یاغمورینه قار یاغموری قاتشدی !
 دشمن توپچی آ تشیله یوریش ایتدی ایره لی ؛
 گوکللی لر چکبلگه مجبور اولدی . یفرم خان :

«یولداشلار من گیدیرم» - دیدی - «گلگزدا لیمجان».

احمد دیدی: (من ده بوردا ئولوب دونمه رم گری.)

فدایی لر دلیرانه رجعت ایتدی دوباره؛

شاه پرست لر شکست تاپوب یوز قویدی لار فراره .

او حاله جن ایگیت احمد آلامشدی هیچ یارا،

فقط حربك او صفالی هنگامنده بیر قورشون

گلوب ده گدی ساغ قولینا ایتدی اونی غرق خون؛

بیحال اولدی. قان آپاردی، یقیلدی توپراقلارا ....

بو حال ایله عصره قدر محاربه اوزاندی؛

نتیجه ده فدایی لر شانلی ظفر قازاندی

اوچ آی سوگرا یاز فصلی ایدی گون دوشمشدی چولاره،

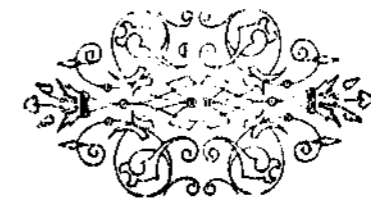
کنج عسگرک دول آناسی دیزین قوجوب ایکلردی؛

اوتور میشدی آستانه ده جوان اوغلین بکلسر دی،

گلوب گیده نندن سوروردی گوزتیکمیشدی یول لارا.

بیردن گوردی اوغلی گلیر شاداغیندان آغلادی؛

آنا اوغول باجی قارداش بیر بیرین قوجاقلادی .

انسانلق و وظیفه سی

نا موس رعایانی چکن هپ امرایه

البتہ دل و جانله اطاعت گرك اولسون؛

انسانلارا خدمت ایدهن ارباب دها یه

تکریم ایدیلوب شانی رعایت گرك اولسون.

اونلار که بیزه راه بر علم و ادبدر

شکرانه احسانلارین ایفا ایدهریک بیز،

انسانلارا انسانلیغی تعلیمه سبب در؛

حقدن اولارا عمر تمنا ایدهریک بیز.

یوخی

زندان کیبی، قبر کیبی قارانلیق بیر کیجه ایدی! هرشی، هرکس یاتمشدی؛

چولقامشدی هر طرفی دومانلیق، عالم ئولوم اویقو سنسه باتمشدی.

بو ظلمت ده بن مضطرب پریشان

سس دن، ایشیق دن آختاریر دم نشان.

بیر دن بیره بوساکت لیک پوزولدی، اویناشدی لارقان یاغدیران بولوت لار؛

بیر فورطنه یوق بیر قیامت اولدی، دوشدی شهاب لار یلدریم لار اودلار!

بن قورقودن بیهوش اولوب یقیلدیم،

غش عالمنده بیر تماشا قیلدیم.

گوردوم که بیررنا چمن لیک دهیم ، دورت یانم وار آل الوان چچک لر؛
بنفشه لیک ده، یاسمن لیک ده یم، گوکل آچیر یاواش اسن کولک لر.
اوچیر، قونور آغاجلارا بلبل لر،

افشان افشان دورمش یاشیل سنبل لر؛

فواره لر آتیر، آخیر بولاغ لار، یریددیگم یول لار پارلاق صدف لی
آچیلش گل لر، کولک ساری زنباغ لار، بر جنت در بو کلشن هر طرف لی.

حیران حیران بویرده سیر ایدیردم

یلمه یوردوم ولی هارا گیدیردم

یانم دا بیرپری گوردوم نا گهان، بکالطف ونوازش لر ایله دی ،
گوستردی بیر طرفده بیر سایه بان، اوتور بوردا بویر سنک در دیدی،

بیله دیوب غایب اولدی نظر دن

بن اوباغی سیر ایدیردم اویردن .

هر چند چوق نشالیدی مسکنم، یر، گوک، اطرافم اولمشدی غرق نور
نه دنسه چیرپینیردی گوگلم بنم، اوتور مشدم بن اویرده بی حضور.

چوق کیچمه دن هیچ یلمرم نه اولدی،

یردن اودادلی منظره پوزولدی!

بیر ظلماتی بولوت قویدی شمالدن، پوچ ایلیدی داغیتدی اول جنتی؛

بن او یاندم چوق دهشتله او حالدن، خاطر ده ایکن او او یقونک لذتی.

دوردوم گوردوم ایشیقلا نیردان یری،
دی: خیر اولسون بو او یقونک تعبیری!

سوال و جواب

نه دوشونمک ده سن آدیوانه !

ینه یر او یقو گورمیسن یا نه ؟

- یوق، دوشونجه م بودر هاچاق بو اوشاق،

یورویوب، آرقا داشلارا چاتا جاق .

- شمدی قارداش! او خسته در خسته ! .

یوریمک سه علاجه وابسته !

نیلیوم بن او قدر کوز دن در،

هم دواهم طبییه دشمن در .

- نه دیدی بس اونا بو یوک دو قوتور؟

- چیقمیان یرر جانه امید چوق قدر...